

Zasady wprowadzania na polski rynek wyrobów z metali szlachetnych za pośrednictwem Internetu

Katarzyna Tarczoń (Naczelnik Wydziału Nadzoru OUP w Krakowie)

Wojciech Jarzyna (Inspektor Wydziału Nadzoru OUP w Krakowie)

Artykuł przedstawia podstawowe zagadnienia, na które powinien zwrócić uwagę każdy konsument, dokonujący zakupu wyrobów z metali szlachetnych za pośrednictwem Internetu. Omówiono również zasady, których powinien przestrzegać każdy podmiot oferujący takie wyroby do sprzedaży.

This article presents basic issues, which should be noted by every consumer purchasing precious metal products via the Internet, as well as rules to be followed by every seller offering such products.

Wstęp

Aktualnie coraz większą popularnością cieszą się zakupy dokonywane za pośrednictwem Internetu. Dotyczy to także wyrobów z metali szlachetnych. Wszystkie istotne sprawy z zakresu obrotu wyrobami z metali szlachetnych reguluje w Polsce ustawa z dnia 1 kwietnia 2011 r. Prawo probiercze (Dz. U. Nr 92 poz. 529). Jednakże w ustawie tej brak odrębnych przepisów dla tzw. e-sprzedaży. Oznacza to, iż wszelkie zasady obrotu wyrobami z metali szlachetnych w sposób tradycyjny, tzn. w sprzedaży bezpośredniej lub w placówkach sklepowych, znajdują zastosowanie również w obrocie internetowym. W obydwu przypadkach zatem, bez względu na realizowaną formę sprzedaży, podmiotom wprowadzającym do obrotu i dokonującym obrotu wyrobami z metali szlachetnych, przysługują jednakowe prawa, jak również ciążyą na nich te same obowiązki. Poniżej zostały omówione podstawowe zagadnienia, na które powinna zwrócić uwagę zarówno osoba oferująca, jak i nabywająca wyrób z metalu szlachetnego.

Umieszczanie znaku imiennego na wyrobach z metali szlachetnych

Znak imienny pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, kto (który przedsiębiorca) jest autorem konkretnego wyrobu wytworzonego w Polsce, lub też kto (który przedsiębiorca) wprowadza ten wyrób do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej. Po złożeniu właściwego wniosku o udostępnienie danych z rejestru

znaków imiennych w Okręgowym Urzędzie Probierczym w Krakowie lub w Warszawie, wnioskodawca może uzyskać dane dotyczące właściciela znaku imiennego, pozwalające na jego identyfikację.

Znak imienny musi zostać umieszczony na wszystkich wyrobach, które:

- są nowymi wyrobami wytworzonymi na terytorium Polski;
- są wyrobami ustawowo zwolnionymi z obowiązku badania i oznaczania w urzędach probierczych z powodu małej masy metalu szlachetnego, a które mogą być wprowadzone do obrotu na terytorium Polski bez cech probierczych lub świadectw badania i z tej możliwości sprzedawca tych wyrobów skorzystał. Jeśli wyroby takie zostały zgłoszone do badania do urzędu probierczego i oznaczone cechą probierczą, sprzedawca nie musi umieszczać na nich dodatkowo znaku imiennego.

Zasady oznaczania wyrobów cechą probierczą

Wizerunek cechy probierczej umieszczony na wyrobie gwarantuje, że zawartość metalu szlachetnego w stopie, z którego został wykonany wyrób, jest nie mniejsza niż zawartość określona dla danej próby metalu szlachetnego. Nie stosuje się tolerancji ujemnej, czyli odchyień poniżej obowiązujących prób. Zgodnie z obowiązującymi w RP przepisami, przed wprowadzeniem do obrotu cechą probierczą muszą zostać oznaczone wszystkie wyroby, w których masa użytego metalu szlachetnego dowolnej próby wynosi:

- co najmniej 1 gram dla złota,

- co najmniej 1 gram dla platyny,
- co najmniej 5 gramów dla srebra,
- bez względu na masę dla palladu.

W każdym przypadku, poprzez wyrób należy rozumieć jedną sztukę (nawet w przypadku biżuterii tradycyjnie wprowadzanej do obrotu parami, np. kolczyków lub spinek). Jeśli masa metalu szlachetnego zawartego w wyrobie nie przekracza podanych wyżej limitów, wyroby takie są ustawowo zwolnione z obowiązku badania i oznaczania cechami probierczymi. W tym przypadku, podmiot wprowadzający do obrotu takie wyroby lub dokonujący nimi obrotu jest zobowiązany do umieszczenia na metce dołączonej do sprzedawanego przedmiotu informacji o próbie użytego metalu szlachetnego oraz jego masie. Dopuszcza się możliwość użycia uniwersalnych metek informujących o tym, iż masa metalu szlachetnego, zawartego w wyrobie, nie przekracza wartości masy obowiągującej go do badania i oznaczenia cechą w urzędzie

probierczym. Przykład informacji umieszczonej na metce: 925 Ag < 5 g.

Do obrotu mogą zostać również wprowadzone wyroby oznaczone cechami probierczymi uznawanymi w państwach członkowskich Unii Europejskiej, honorowanymi na terytorium RP (wykaz tych państw jest dostępny na stronach internetowych okręgowych urzędów probierczych w Krakowie i w Warszawie).

W obrocie na terenie RP uznawane są także wyroby oznaczone cechami Konwencji o kontroli i cechowaniu wyrobów z metali szlachetnych (tzw. CCM – common control marks), które są umieszczane w 19 państwach członkowskich tej Konwencji i honorowane na ich terytoriach. Polska jest członkiem Konwencji od 2005 r. Wykaz państw, członków Konwencji i tabela cech konwencyjnych znajduje się na oficjalnej stronie www.hallmarkingconvention.org.

Poniżej zostały przedstawione przykłady wskazujące na konieczność lub brak konieczności oznaczenia cechami probierczymi wyrobów z metali szla-

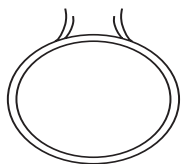
Przykład I

Pierścionek z brylantem wykonany ze złota próby 0,585 Au
Masa wyrobu: 1,5 g

Masa kamienia: 0,5 g

Masa złota próby 0,585 Au: 1 g

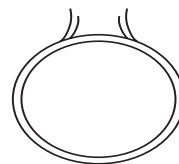
OBOWIĄZEK badania i oznaczania
cechami probierczymi

Pierścionek z brylantem wykonany ze złota próby 0,585 Au
Masa wyrobu: 1,5 g

Masa kamienia: 0,6 g

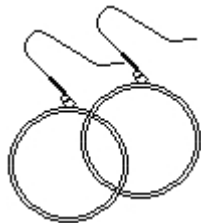

Masa złota próby 0,585 Au: 0,9 g

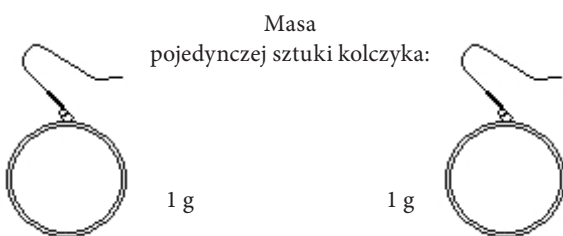
BRAK OBOWIĄZKU badania i oznaczania
cechami probierczymi

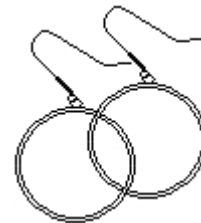
Przykład II

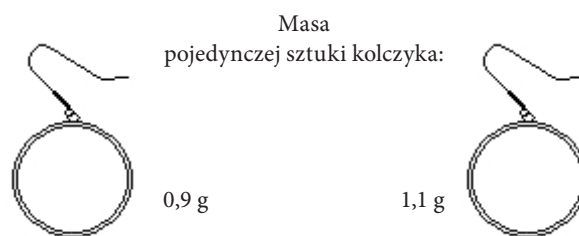
Para kolczyków wykonanych z platyny próby 0,850 Pt
Masa kompletu: 2 g

OBOWIĄZEK badania i oznaczania cechami probierczymi OBYDWU SZTUK

Para kolczyków wykonanych ze złota próby 0,333 Au.
Masa kompletu: 2 g

OBOWIĄZEK badania i oznaczenia cechą probierczą dotyczy TYLKO JEDNEJ SZTUKI – o masie 1,1 g

chetnych lub wyrobów zawierających metale szlachetne.

Opisy oferowanych w formie e-sprzedaży wyrobów z metali szlachetnych

W przypadku wyrobów z metali szlachetnych oferowanych w e-sprzedaży najczęściej występującym błędem jest nieprecyzyjny, niejednoznaczny opis wyrobów.

Generalnie, sprawa błędnych opisów dotyczy trzech kwestii:

- opisu cech,
- informacji o masie oferowanych do sprzedaży wyrobów,
- informacji o rodzaju i próbie metalu szlachetnego użytego do wytworzenia wyrobu.

W pierwszym przypadku, osoba wprowadzająca lub dokonująca obrotu wyrobem nie może podawać w opisie informacji o oznaczeniu tego wyrobu cechą

probierczą, jeśli nie widnieje na nim stosowny wizerunek. Zasadniczym błędem jest tutaj utożsamianie liczbowego oznaczenia informującego o próbie stopu (np. 925 lub 585) z cechą probierczą upoważniającą do obrotu. Wyżej wymienione i podobne oznaczenia liczbowe mogą zostać naniesione, przy użyciu powszechnie dostępnych numeratorów, na każdym wyrobie, bez żadnych ograniczeń, przez producenta, importera bądź sprzedawcę wyrobu lub nawet przez osobę fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej. Cecha probiercza może zostać umieszczona jedynie przez urząd probierczy, po uprzednim zbadaniu wyrobu i ma rangę znaku urzędowego, a w Polsce potwierdza fakt wydania decyzji administracyjnej.

W drugim przypadku nieprecyzyjność opisów najbardziej uwidoczniła jest przy sprzedaży biżuterii oferowanej tradycyjnie w dwóch sztukach (np. kolczyków) oraz kompletów biżuterii (np. kolczyki + bransoletka + naszyjnik). Zasadą powinno się stać podawanie masy elementów z metalu szlachetnego nie tylko w odniesieniu do całego kompletu, ale rów-

niez pojedynczych przedmiotów wchodzących w jego skład lub też – w przypadku kolczyków – zaznaczenie, że podana wielkość masy odnosi się do każdej ze sztuk. Jest to bardzo istotna sprawa ze względu na wspomniane wyżej, określone w ustawie Prawo probiercze progi masy, decydujące o obowiązku badania i oznaczania wyrobów z metali szlachetnych oraz ustawowy obowiązek poinformowania kupującego o masie i próbie użytego w wyrobie metalu szlachetnego, w przypadku wyrobów o masie poniżej tych progów. Każda osoba zainteresowana oferowanym wyrobem, dzięki tej prawidłowo podanej informacji, będzie wiedziała, dlaczego wyrób nie został oznaczony cechami probierczymi.

Trzeci przypadek odnosi się głównie do wyrobów pokrywanych warstwowo innym rodzajem metalu szlachetnego (np. rodowanych, połączanych, posrebrzanych). Podstawowym błędem, jaki pojawia się w opisach tych wyrobów, jest brak informacji o wszystkich rodzajach metali szlachetnych zastosowanych w procesie ich produkcji. Należy również wyraźnie rozróżnić wyrób połączany od wyrobu wykonanego ze złota oraz wyrób posrebrzany od wyrobu wykonanego ze srebra o określonych próbach. W przypadku takich wyrobów, niezmiernie ważna jest informacja zarówno o rodzaju metalu szlachetnego, z którego wykonany jest wyrób, jak również o rodzaju metalu szlachetnego, zastosowanego jako warstwa wierzchnia. Z powodu błędnej informacji zdarza się, iż wyroby z metali nieszlachetnych pokryte warstwą złota lub srebra, nabywane są jako wyroby z metali szlachetnych.

Dostępność wizerunków cech probierczych

Każdy podmiot, dokonujący obrotu wyrobami z metali szlachetnych, jest zobowiązany do umieszczenia w miejscu widocznym dla klienta tabel z graficznymi wizerunkami cech probierczych, umieszczonych na wyrobach z metali szlachetnych, będących przedmiotem obrotu. Jeśli w miejscu obrotu wyrobami dostępne są przedmioty oznaczone np.: polskimi i czeskimi cechami, wymagane jest umieszczenie tabel cech probierczych tych dwóch państw. W przypadku e-sprzedaży obowiązek ten uznaje się za spełniony w przypadku dostępności wizerunków cech probierczych bezpośrednio na stronie internetowej podmiotu prowadzącego obrót wyrobami z metali szlachetnych.

Podsumowanie

Wszystkie powyższe zagadnienia odgrywają bardzo istotną rolę, szczególnie w sprzedaży internetowej. Ze względu na fakt, iż bezpośrednio oględziny wyrobu nie są możliwe, ranga prawidłowego opisu jest znacznie większa niż w sprzedaży realizowanej bezpośrednio. Właściwie sporządzone opisy wyrobów stanowią zarówno o tym, czy klient zainteresuje się danym wyrobem, jak i przede wszystkim – czy po jego otrzymaniu nabywca będzie czuł się usatysfakcjonowany dokonaniem zakupem, ponieważ przedmiot, który nabył, jest produktem odpowiadającym treści oferty jego sprzedaży.

Ważne:

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo probiercze, wyrób wykonany z metalu nieszlachetnego, pokryty powłoką z metali szlachetnych oraz wyrób wykonany z metalu szlachetnego, pokryty powłoką z metali nieszlachetnych, traktowany jest jako wyrób z metalu nieszlachetnego i jeśli trafia do urzędu probierczego, jest po zbadaniu oznaczany znakiem „MET” (metal).